
Lilith - Feminisme

Autor:

Data de publicació: 16-05-2021

Lilith (1892), de John Collier. La recuperació pels pintors argentins al segle XIX, entre d'altres per Collier, de Lilith com a dona fatal i perillosa, bella i nua, amb els símbols de la serp i un cabell llarg es considera una resposta masculina, d'estupor i por, a la nova dona dels moviments sufragistes i l'emancipació de les dones de finals del segle XIX.¹

?

Lilit o Lilith (de lilitu sumeri) és una figura de la mitologia mesopotàmica i hebrea.. Lilit (en hebreu לילית Lilit) fou la primera dona d'Adam, anterior a Eva. Els fills de Lilit es diuen lilim. 2Lilith és una figura iconogràfica representada en les arts plàstiques en la tradició judeocristiana, com a dona fatal a finals del segle XIX.³

Segons el judaisme de l'edat mitjana, Déu va crear Lilit i Adam de manera igual. A l'Edèn van tenir una disputa quan, a l'hora de mantenir relacions sexuals, Lilit va oposar-se a estar sota d'Adam, ja que trobava que aquesta postura representa estar-li sotmesa. Així doncs, Lilit s'hi va rebel·lar, va abandonar Adam i se'n va anar del Paradís per no veure's sotmesa als desitjos de ningú. Va ser aleshores que Déu creà Eva perquè ocupés el lloc de Lilit. I la creà a partir d'una costella d'Adam.

Sovint se la representa com una dona molt bonica, amb el cabell llarg i rinxolat, i de vegades alada. En alguns relats mitològics se l'assimila a un dimoni que raptava els nens dels bressols durant la nit i que mantenia relacions sexuals amb els homes mentre aquests dormien, com un súcube. Sembla que la Lilit jueva seria una apropiació del judaisme de Lilitu, un dimoni nocturn mesopotàmic amb tendència a assassinar nens. També es considera que existeix una connexió entre Lilit i Inanna, la deessa sumèria de la guerra i el plaer sexual.

Existeix també un mite grec sobre una dona anomenada Làmia, una reina líbia amistançada amb Zeus; després que Zeus l'abandonés, Hera li va furta els fills, i ella se'n venjà furtant els fills d'altres dones.

?

Relleu de la Reina de la Nit, Babilònia 1800–1750 a.C., Museu Britànic. Terracota relleu de l'antic període babilònic conegut com a "Relleu de Burney" o "Alleujament de la Reina de la Nit". La figura representada d'una figura de Déu amb potes d'àguila, flanquejada per mussols i posada sobre lleons supins podria ser un aspecte de la deessa Ishtar, deessa mesopotàmica de l'amor sexual i la guerra. No obstant això, els peus dels seus ocells i els mussols que l'acompanyen han suggerit una certa connexió amb la Lilith.

Lilit en la mitologia mesopotàmica

L'origen de Lilit es remunta a Lilitu i Ardat Lili, dues figures femenines de la mitologia mesopotàmica (sumèria, akkadiana i assíria) relacionades amb l'esperit del vent. La Lilit de vegades es considera deessa de la foscor o del dimoni malvat, Lilu. En els noms d'aquesta família de dimonis apareix la paraula lil, que significa "vent", "aire" o "esperit".

Lilit en el poema de Gilgamesh - Taula XII

Lilit s'esmenta dues vegades a tablet XII de l'èpica de Gilgamesh - una narració èpica akkadiana de poemes sumeris de 2100 a.C - encara que aquesta tauleta no està inclosa en l'original de les antigues tauletes babilòniques, es va afegir més tard quan es van dur a terme traduccions i recopilacions a akkadià i assiri. En aquells dies llunyans, també coneguts com a Gilgamesh, Enkidu i l'inframón, és la font de la traducció akkadiana inclosa com a tauleta XII en la versió estàndard, que compta el viatge d'Enkidu a l'inframón. També és la principal font d'informació per al mite de la creació sumèria i la història d'"Inanna i l'arbre Huluppu".

Taula XII (text sumari). (...) Va ser una vegada un arbre, un huluppu, un arbre, havia estat plantada a la riba de l'Eufrates, havia estat regada per l'Eufrates, (...) L'arbre creixia, però el seu tronc no produïa fullatge, (perquè) a les seves arrels la serp que sap que cap encanteri havia posat el seu niu; en la seva copa l'ocell Imdugud havia col·locat els seus petits; a l'interior de la jove Lilith havia construït la seva casa. La sempre riallera jove, sempre alegre, jove Inanna, com plorava (ara)! En cada punt del dia, abans de cada clarear a l'horitzó, quan Utu va abandonar el seu camp principesc, la seva germana, la divina Inanna, li va dir al seu germà Utu:- El meu germà, quan en els dies d'abans es van acordar els destins, (...) El seu germà, l'heroi, el valent Utu, no la va ajudar en la seva petició. (...) El seu germà, l'heroi Gilgamesh, la va ajudar en aquest assumpte. Li va cedir al pit la seva armadura de cinquanta mines de pes - cinquanta mines les manejaven com cinquanta shekels- la seva destal de campanya - set talents, set mines - em vaig esgrimir a la mà i entre les arrels va desestabilitzar la serp que no coneix cap encanteri; en la seva copa l'ocell Imdugud, portat als seus petits, va haver de fugir a la muntanya, i a l'interior de la verge Lilith, desfent casa seva, va haver de fugir al desert. Pel que fa a l'arbre, va arrencar les seves arrels, va podar la seva copa

i els fills de la ciutat, que l'acompanyaven, li van tallar les branques

Poema de Gilgamesh, Taula XII, Tecnos, 1992, ISBN 84-309-1548-6, pp.169-170.

Lilit en la religió hebrea

Els jueus que vivien a Babilònia van portar a la seva pàtria la creença en aquesta criatura malvada, el nom de la qual, adaptat a la fonètica de l'hebreu com ????? (Lilith), va ser posat en relació amb la paraula hebrea parònima ???, laïla, 'nit'. L'origen de la llegenda que presenta Lilit com la primera dona es troba en una interpretació rabínica del Gènesi 1, 27.4 Abans d'explicar que Yahveh va donar a l'Adam una esposa anomenada Eva, formada des de la seva costella, 5 el text diu: "Déu va crear l'home en la seva imatge; en la imatge de Déu la va crear; masculí i femení les va crear." Tot i que sovint s'interpreta el mateix fet explicat dues vegades avui, una altra interpretació possible és que Déu va crear per primera vegada una dona a la seva imatge, formada al mateix temps que Adam, i només més tard creada des de la costella d'Adam fins a Eva.

La figura de Lilit com a esposa rebel d'Adam, que abandona el seu marit i el Jardí de l'Edèn, apareix per primera vegada en el folklore jueu per l'alfabet Sirach, un text medieval satíric que es remunta als anys 70 i 1000. Formula la història com a part d'una narració explicada per Ben Sira al rei Nebuchadnezzar II, que també introdueix la tradició màgica-religiosa de posar un amulet al voltant del coll dels nens acabats de néixer, anomenat així en honor a tres àngels (Snvi, Snsvi, Smnglof), per tal de protegir-los de Lilit fins que rebin circumcisió.

Gènesi Rabba, un midsa sobre el llibre del Gènesi, compilat al segle XV a Palestina, assenyala que Eva encara no existia el sisè dia de creació. Llavors Yahweh havia disposat que Adam nomenés totes les bèsties, ocells i altres éssers vius. Quan van desfilar davant d'ell per parelles, homes i dones, Adam, que ja era un home de vint anys, estava gelós del seu amor, i encara que va copular amb cada femella al seu torn, no va trobar satisfacció en el lloc. Va exclamar:

"Totes les criatures tenen la parella adequada excepte jo!" i va pregar a Déu que rememetés aquesta injustícia.

Segons el Yalqut Reubeni, col·lecció de comentaris cabalístics sobre el Pentateuc, compilat per R. Reuben ben Hoshke Cohen (mort el 1673) a Praga:

Yahweh llavors va entrenar a Lilit, la primera dona, de la mateixa manera que havia entrenat a Adam. De la unió d'Adam amb aquesta dona, i amb una altra semblant anomenada Naamá, va néixer la germana de Tubalcaín, Asmodeo i innumbrables dimonis que encara persegueixen la humanitat. Moltes generacions més tard, Lilit i Naamá van aparèixer a la cort de Salomó disfressades de rameres de Jerusalem.

Adam i Lilit mai van trobar harmonia junts, ja que quan volia mantenir relacions sexuals amb ella, Lilit es va ofendre per la postura mentidera que li exigia. "Per què hauria d'estar sota teu? Jo preguntava: jo també estava fet de pols, i per tant sóc igual." Mentre Adam intentava forçar-la a obeir, Lilit, encedy, va pronunciar el nom màgic de Déu, es va aixecar a l'aire i el va abandonar.

Deixant Eden va anar a colpejar les costes del mar Roig (llar de molts dimonis). Allà es va donar a luxúria amb ells, donant a llum el llum. Quan tres àngels de Déu la van anar a buscar (Snvi, Snsvi i Smnglof), ella es va negar. El cel la va castigar provocant que un centenar dels seus fills morissin al dia. Des de llavors, les tradicions jueves medievals diuen que intenta venjar-se matant nens menors de vuit dies, sense tallar.

El novel·lista italià d'origen jueu Primo Levi posa en boca d'un dels seus personatges aquesta visió de Lilit:

Li agrada molt el semen de l'home, i sempre s'atreveix a veure on podria haver caigut (normalment als llençols). Tot el semen que no acaba en l'únic lloc espatllat, és a dir, dins de l'úter de la dona, és seu: tot el semen que l'home ha desaprofitat al llarg de la seva vida, ja sigui en somnis, o per vici o adulteri. Et faràs una idea de quant aconsegueix: per això sempre està embarassada i només dóna a llum.

Primo Levi, Lilit i altres històries, Barcelona. Edicions 62, 1989, p. 24.

Lilit a la Bíblia

Una il·luminació del segle XV de Lilit, de forma semihumana, en lloc de serp, temptadora Eva, per prendre la fruita prohibida.

L'única menció a la Bíblia d'aquesta criatura apareix a Isaïes 34:14: ????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?? ??????. A la Bíblia de Jerusalem el passatge es tradueix com: "Els gats salvatges s'uniran amb hienes i un sàtir cridarà a l'altre; La Lilit també hi descansarà i en ella trobarà descans." A la Vulgata ?????? va ser traduïda per Lamia, una equivalència que es conserva en algunes traduccions modernes, com la de Nacar-Colunga: "I les bèsties de muntanya es trobaran amb els gats cervals, i el pelut cridarà al seu company: la lamia també tindrà seient allà, i trobarà per a si mateix descansar". Altres versions, en definitiva, tradueixen el terme com a "criatura nocturna" o "mussol". Com que és un terme que sembla ser presenciat en una sola ocasió (hapax legómenon), no és possible saber amb certesa si va ser ?????? un nom propi o comú per a l'autor del text, i en aquest últim cas, si es

tractava d'una criatura sobrenatural o d'un rapac nocturn. No obstant això, a la Bíblia de la Reina Valera versions de 1960: Les bèsties del desert es trobaran amb les hienes, i la cabra salvatge cridarà al seu company; el mussol també hi tindrà una casa, i trobarà repòs per si mateix. I en la versió llatinoamericana, s'esmenta aquest passatge Isaïes 34:14: Allà s'uniran els gats salvatges amb els puugars, i els scapegars tindran una cita; també descansarà el monstre anomenat Lilit.

El professor G. R. Driver creu que la paraula hebrea (li-líth) deriva d'una arrel que denota "tot tipus de moviment retorçat o objecte retorçat", com la paraula relacionada lái-lah (o la-yil), que significa "nit", implica un "embolcall o envolta la terra".6?

Blair (2009) argumenta que les vuit criatures esmentades a Isaïes 34:13-16 són tots animals naturals.7?

Lilit i el mite de la dona fatal o femme fatale

En el mite sumari Lilit és una deessa o força independent associada a la foscor i temida pels homes. En el mite hebreu representaria la igualtat contra l'home tal com es va crear en la seva semblança. Així, veient a Adam es va rebel·lar igualment a les seves demandes de subjugació i el va abandonar. Tenia altres amors i molts fills. Va ser, en aquest sentit, la primera dona lliure de la història i, per tant, tradicionalment considerada com a "dona fatal", la condemna dels homes, el diable, el demoníac, la femme fatal de la qual allunyar-se. Representava el contrari de la dona fidel i mare desinteressada i obedient. En la tradició judeocristiana, la imatge de Lilith es perpetua amb el temps amb diferents iconografies i característiques: serp, mig animal i mig humà, diable, dona de bellesa i sensualitat, sempre nua i provocadora.

En l'últim terç del segle XIX, primer en els pre-artistes, apareixen diverses representacions de dones com a dones fatals o femme fatale com a resposta a les demandes d'emancipació -igualtat de drets, llibertat sexual, sufragi- de les dones. Aquests artistes recuperen la iconografia tradicional, actualitzant-la, davant la seva por a les exigències dels moviments sufragistes. Erika Bornay argumenta que la societat patriarcal no va acceptar aquestes demandes i, alguns dels artistes de l'època van oferir representacions extravagants i exagerades del perill que podien suposar les dones, per la qual cosa la van pintar utilitzant iconografia històrica -Judith, Salomé, Lilith- sempre representaven actituds nues i insolents, provocadores o al·tives. Aquestes obres reflecteixen el desconcert, la por i el desig fosc dels homes que no els entenien.

Lady Lilith(1867), de Dante Gabriel Rossetti (1828–1882). Museu Metropolità d'Art de Nova York.

Lilit / Eva i el feminisme

Hom considera que Eva és un personatge antitètic de Lilit. Mentre que la primera se sotmet totalment a la figura masculina, n'acata els desitjos i no es planteja ni lluita per uns drets d'igualtat, la segona seria tot el contrari. Lilit representa la dona lluitadora que es rebel·la contra la desigualtat de sexes i no es deixa oprimir per cap home. Amb el temps la "primera dona d'Adam" ha passat a ser una icona del feminisme, ja que en representa els valors i la lluita per aconseguir-los.

Influència cultural

Lilit en la narrativa

En el drama Faust de Goethe apareix en el capítol «La nit de Walpurgis» en el qual hi ha un descens a l'infern en la foscor de la nit:

Faust :qui és aquest?

Mefistófeles: Fes-li un cop d'ull. Sóc la Lilith.

Faust: qui?

Mefistopheles:La primera esposa de l'Adam. Vaig mantenir el seu bonic cabell, l'única gala que porta, quan amb ella atrapa un jove que no deixa anar fàcilment.

El novel·lista escocès George MacDonald va dedicar una novel·la al personatge: Lilith.

A la sèrie de llibres Shadow Hunter de Cassandra Clare

A la Saga del Llibre Fosc de Lauren Kate

A la sèrie de llibres El Gen Arcano de Plinio González P.

A la sèrie de llibres [[Capital Sins]] de [[Karlee Dawa]]

Lilit en la música

La banda de metall extrem Cradle of Filth va fer un àlbum complet en al·lusió a la llegenda de Lilit Darkly, Darkly, Venus Aversa. 8?

La banda de heavy metal Lujuria disculpa la llegenda de Lilit a la cançó "Lilith", publicada a l'àlbum Enemies of Chastity. 9?

La banda de thrash metal Coroner té una cançó anomenada "Son of Lilith" en el seu quart àlbum Mental Vortex

L'artista de música alternativa Melanie Martinez va fer referència a Lilith incloent un personatge del mateix nom en el seu llargmetratge musical K-12

La banda anglesa de rock sincònic Genesis té una cançó anomenada "Lilywhite Lilith" al seu sisè àlbum The Lamb Lies Down On Broadway. En el mateix àlbum hi ha una altra cançó anomenada "The Lamia"

L'àlbum de debut de Death Metal Melodic Satariel es diu "Lady Lust Lilith"

La cantant Ellise té una cançó anomenada "Lilith" al seu àlbum Under My Bed en la qual també fa mencions sobre això

La cantant Rebekah Lane té una cançó anomenada "Moon Woman" en la qual es refereix a ella quan esmenta "Vaig fugir del paradís amb Lilit i noies dolentes".

El 2002, Pedro Guerra va publicar el seu àlbum Hijas de Eva, on va incloure la cançó Lilith.

L'autor i cantant Ismael Serrano té una cançó al seu àlbum "Everything Starts and It All Ends in You" titulada "Herija" de Lilith

La banda colombiana de rock alternatiu es diu Lilith i forma part de l'escena musical des de l'any 2000. Es caracteritza perquè els seus membres sempre han estat dones i tenen membres variats fins a la data.

Lilit en els còmics

A Lucifer de Mike Carey, Lilith és la mare de Mazikeen, ellíder i comandant del llim a l'exili, amant de Lucifer i futur governant de l'infern quan el seu amant abandona l'univers.

Lilit en videojocs

Lilit s'ha convertit en un personatge10en el videojoc La vinculació d'Isaac: Renaixement amb l'arribada de la seva expansió Afterbirth; i en el videojoc DmC: Devil May Cry, en el qual Lilit és un poderós dimoni que serveix com a amant de Mundus, i també dirigeix el "Dalliance del diable", una popular discoteca que Dante freqüenta, també apareix com un personatge de suport i extint en el joc Otome Eldarya.

Lilit és el nou antagonista de la Saga diabloIV videojocs.

Lilit és un dimoni recurrent en la franquícia de videojocs Megami Tensei, sovint sent una figura important en la història dels diferents jocs.

Lilith és un personatge de la saga de videojocs Darksiders

Lilith és un RAID boss o cap de catacumbes d'aspecte elf fosc i un exoesquelet mecànic, és l'enemic de l'àngel Anakim, figures de Lilith com a Dimoni.

La Lilith és un enemic comú a la saga de videojocs Castlevania.

Lilith és un personatge de la sèrie de videojocs Borderlands.

Lilith és un personatge jugable en una de les DLCs de The Binding of Isaac: Rebirth.

A l'anime "Neon Genesis Evangelion" Lilith és, a diferència d'Adam, que és una llavor de vida, una llavor de coneixement, és a dir, una llavor de coneixement, és a dir, un creador de vida enviat a la Terra per una raça ancestral alienígena. Lilith és "el" progenitor del "lilim", un nom donat als humans en aquest anime. Al llarg de la sèrie és crucificada amb la "Llança Longinus" incrustada al pit, profundament dins de la seu de NERV al Japó.

També a la sèrie de Netflix "The Witcher", forma part de la trama.

Apareix en cameos de la sèrie web "Hazbin Hotel" i presenta hes heses com la mare de la protagonista al costat de Lucifer, el seu pare.

També en la sèrie "Shadowhunters" forma part dels personatges

Apareix a la sèrie "Sobrenatural" a la quarta temporada, presenta que és el primer dimoni i és una de les senyes d'identitat per reviu Lucifer.

Apareix a la sèrie de Netflix "Chilling Adventures of Sabrina" com a personatge guia de Sabrina, tenint com a missió principal convèncer-la de ser membre de Lucifer, al principi no sap qui és segur fins que revela la seva identitat.

Apareix a la sèrie de Netflix "Lucifer" a l'episodi 4 de la temporada 5, "Mai acaba bé per al pollastre" com la mare de Mazikeen Smith

bibliografia

Bornay, Erika, Filles de Lilith, Càtedra, Assajos d'Art, 2020, ISBN 978-84-376-4134-811?

Eetessam Párraga, Golrokh, Lilith en l'art decimonònic. Estudi del mite de la femme fatale, U. Complutense de Madrid, Revista Sigma, núm.

Eetessam Párraga, Golrokh, Lilith i els seus descendents: trajectòria del mite de "femme fatale" en la literatura europea
Graves, Robert i Raphael Patai, Els mites hebreu [Miths hebreu: El llibre del gènesi, 1964]. Madrid: Aliança Editorial, 2000.

Marcos Casquero, Manuel-Antonio: Lilith. Evolució històrica d'un arquetip femení, Universitat de Lleó, 2009. 440 pàg. ISBN 978-84-9773-473-8

Posadas, Carmen i Sophie Courgeron: A l'ombra de la Lilith: a la recerca de la igualtat perduda, Barcelona: Planeta, 2004.

Theodor, Julius (1849–1923) i Chanoch (Hanokh) Albeck (1890–1972): Bereschit Rabba: mit kritischem Apparat und Kommentar [1912], dos volums. Berlín: Poppelmann, 1927. (2020) retorn

Palestina Exploració Trimestral, Londres, 1959, 55, 56.

Vegeu també

femme fatale

Poema de Gilgamesh

gènesi

Pandora - Caixa de Pandora

Salomé

Judith - Judith amb el cap d'Holofernes

súcube

Enllaços externs

Lilith en l'art decimonònic. Estudi del mite de la dona mortal (femme fatal), Golrokh Eetessam Párraga

La terrible i sensual Lilith: Mare dels dimonis i deessa de la foscor, en ancient-origins.es

La lilith o la demonització de les dones

Referències

Golrokh Eetessam Párraga, Lilith en l'art decimonònic. Estudi del mite de la femme fatale, U. Complutense de Madrid, Revista Sigma, núm.

Filles, cadira Lilith, 1985, cadira, p.25, filles de Lilith - cátedra.com

M.M. Martínez-Oña i A.M. Muñoz-Muñoz, Anàlisi iconogràfica del mite de Lilith en publicitat, Revista Llatina de Comunicació Social, ISSN-e 1138-5820, núm.

Gènesi 1, 27.

Gènesi 2:4-25

Palestina Exploració Trimestral, Londres, 1959, pàg.

Blair, Judit M. «Demonitzant l'Antic Testament - Una investigació d'Azazel, Lilith, Deber, Qeteb i Reshef a la Bíblia

hebraica.» Forschungen zum Alten Testament 2 Reihe, Mohr Siebeck 2009 ISBN 3-16-150131-4
? ? «Darkly, Darkly, Venus Aversa». TotMusic. Consultat el 20 de juny de 2012.
? ? «Lilith». TotMusic.
? ? «Lilith - Enquadernació d'Isaac: Rebirth wiki». Consultat el 8 gener 2016.
Les filles de la Lilith, presidenta, 2020, a l'Editorial Càtedra - cátedra.com

Control d'autoritats

Dades
dels projectes
Wikimedia: Q180627 Multimèdia: Lilith

Identificadors WORLDCat VIAF: 13102309
BNE: XX4666849
BNF: 119473513 (dades)
GND: 118728261
LCCN: sh85076968
NKC: jo2016908749
SUDOC: 027430421
Diccionaris britànica i
enciclopèdies: url